

Epistelprædiken

af Stine Munch

Epistlen skriver apostlen Paulus i sit første brev til korintherne: Fordi døden kom ved et menneske, er også de dødes opstandelse kommet ved et menneske. For ligesom alle dør med Adam, skal også alle gøres levende med Kristus. Men hver til sin tid: Kristus som førstegrøden, dernæst, når han kommer, de, som hører Kristus til. Derefter kommer enden, når han har tilintetgjort al magt og myndighed og kraft og overgiver Riget til Gud Fader. For Kristus skal være konge, indtil Gud får lagt alle fjender under hans fødder; som den sidste fjende tilintetgøres døden, for »alt har han lagt under hans fødder« – og når det hedder, at alt er underlagt, er det klart, at undtaget er Gud, der har lagt alt under ham. Og når så alt er underlagt ham, skal også Sønnen selv underlægge sig under ham, som har lagt alt under ham, for at Gud kan være alt i alle.

Første Korintherbrev 15,21-28

Opstandelsen er altafgørende.

Og det gælder både Jesu opstandelse på tredjedagen og de dødes opstandelse i en uvis fremtid.

Sådan må det være i lyset af de tidligste kristne tekster, for eksempel Paulus i Første Korintherbrev kapitel 15. At Jesus stod op fra de døde, er stensikkert for Paulus. Og at de Kristus-troende engang i fremtiden skal opstå er lige så sikkert ifølge Paulus længere fremme i kapitlet. Deri består deres frelse.

Men hvad skal vi selv stille op med sådan en tanke? Det har man diskuteret i dansk teologi fra P.G. Lindhardt (1952) over Thorkild Grosbølls ”En sten i skoen” (2003) og videre frem. Og er det i øvrigt ikke også en helt anden idé, man møder i et andet tidligt kristent skrift, Johannesevangeliet? Her har forskerne siden midten af det 20. århundrede fundet en såkaldt *realiseret eskatologi*. Frelsen er ikke ”eskatologisk” i fremtidig forstand, men kan være ”realiseret” allerede i nutiden. Hertil kræves der blot tro på Jesus Kristus, Guds Søn og så videre. Så er man allerede ”opstanden” og frelst. Altså i dette liv.

Men går Johannesevangeliet virkelig sine helt egne veje på dette punkt? Nej, det mener jeg bestemt ikke, og det er der forskere der heller ikke gør. Johannesevangeliet er fuldstændig på bølgelængde med resten af Det Nye Testamente.

Ja, endnu mere: hos Johannes er Jesu egen opstandelse det helt afgørende omdrejningspunkt for menneskenes frelse. Først ved at tro på Jesu egen opstandelse, får menneskene mulighed for selv at nå frem til en tilsvarende opstandelse til evigt liv.

Og vi må aldrig smyge os uden om, at i samtlige tidligt kristne tekster, inklusive Johannesevangeliet, er der fuldstændig klarhed om opstandelsens konkrete form og betydning, både Jesu opstandelse på tredjedagen efter hans død og enhver Kristus-troendes egen, fremtidige opstandelse.

Ja, budskabet om Kristi opstandelse er kristendommens kerne.

Det gør alting nyt.

I dag som dengang. Det er allerede, endnu ikke.

Opstandelsen bliver det, det hele bliver set igennem.

Det grundlag, som det hele tegnes op efter.

Opstandelsen kaster sit livgivende lys tilbage på det, der gik forud.

Fortællingen om kristendommen fortælles altid med afsæt i påskemorgen.

Fortællingen om Jesus fra Nazareth er ud fra en umiddelbar betragtning en fortælling om et menneske, der gennem sine handlinger og ord lægger sig ud med den religiøse elite.

Og det i en sådan grad at de til sidst ender med at få ham slået ihjel. På et kors. På en høj uden for byens porte. Sammen med hårdkogte kriminelle.

Fortællingen skrider fremad. Fortløbende. Kontinuerligt. Fra Jesus træder frem som den, der tager over fra Johannes Døberen; og til han dør dér på korset uden for Jerusalem. Klynget op som en gemen forbryder. Fornedret af mennesker. Hånet af de andre dødsdømte. Udskuddet blandt de udstødte.

Og så sker dét. Det, der aldrig kunne ske, bliver virkelighed.

Den døde bliver levende igen. Det gør alting nyt.

Det er den egentlige begyndelse, ud fra hvilken hele fortællingen må fortælles på ny.

I opstandelsen *forvinder* Gud døden.

Når man forvinder noget, overvinder man det ikke bare. Det forsvinder heller ikke. At forvinde noget - er noget andet og mere end at overvinde det eller at få det til at forsvinde.

Døden forsvinder ikke. Den overvindes heller ikke i den forstand, at vi ikke længere skal dø.

Eller at Gud ikke selv skulle lide den og bare sprang den over.

Han gik ind i den. Tog den på sig. Helt og fuldt.

Gud døde af kærlighed til os.

Det er forargelsen i kristendommen. Kristus døde på korset. Ikke bare en del af ham. Ikke bare som en skindød – sådan lidt eller delvist. Helt og fuldt gav han sig ind under dødens magt. Og han forvandt den.

"*Forvunden er nu al vor nød*", synger vi i Grundtvigs salme til jul - Et barn er født i Bethlehem. Og børnene plejer godt nok at lave det om, så de synger: *for Svunden er nu al vor nød. Men der står altså Forvunden!*

At forvinde noget handler om at tage det på sig og stå det igennem uden at smygge sig udenom. At forvinde noget er at lide sig igennem det, fordi der netop ikke er nogen vej udenom.

Derfor giver det mening at tale om, at Jesus forvinder døden.

For at vi ikke længere skal være alene i den.

I døden er vi ikke længere alene.

Gud vil være der, der hvor intet menneske kan følge os.

Paulus har i fat i det samme i 1. kor kap. 15.

"Er Kristus ikke opstået, er jeres tro forgæves", skriver Paulus til de kristne i Korinth. For så er der jo intet at tro. Intet at klynge sig til dér, hvor alt det, der er vores, svigter.

Dér, hvor vi stillet overfor intetheden må indse, at alt, hvad vi har bygget vores tilværelse på, ikke er andet end tomhed og jagen efter vind.

Som jeg hørte et ungt menneske sige for få dage siden: *Jeg tror ikke på Gud, jeg tror på mig selv..*

Og man har bare lyst til at stryge det unge menneske over håret og sige.. åh, min ven, desværre kommer den dag, før eller siden, hvor du mister al tro på dig selv..

Men Gud er der, og løfter dig ud i lyset. Det er håbet og trøsten her i livet. Gud er der. Os mennesker kan man ikke vente meget af, men alligevel er vi elskede af Gud, stol på det.

Men Paulus. Han siger: Er Kristus ikke opstået fra de døde, så er vi de ynkværdigste af alle mennesker. Det er en enorm sårbarhed og skrøbelighed, Paulus hér lader skinne igennem. En voldsom udstilling af troens udsatte nøgenhed, som hér kædes så tæt sammen med den stædige fastholdelse af opstandelsens virkelighed.

Paulus ser troens sarte udsathed og papirtynde sårbarhed og stiller den åbent til skue. Helt uden forsvar.

For opstandelsen er ikke en videnskabeligt efterprøvet tese. Ikke noget klippefast grundlag. Og slet ikke nogen sandsynlighedsregning eller hvad sådan noget hedder. Den er noget andet.

Opstandelsen er et budskab baseret på nogle menneskers vidnesbyrd om, at den korsfæstede Jesus af Nazaret opstod.

At graven var tom.

At han efter sin død på ny var levende til stede sammen med dem.

Det er budskabet om, at hans død og opstandelse på fundamental vis kan ændre menneskers livsvilkår. Ikke bare dengang, men også i dag.

Men opstandelsesbudskabet kan være svært at håndtere. Netop fordi det modsiger enhver erfaring, vi ellers gør os hér i livet. Mennesker og dyr bliver født, vokser op, bliver gamle – hvis de når dertil – og dør. Planter spirer, gror, blomstrer og visner. Alt i verden går fra livet til døden. Ikke i den modsatte retning.

Det strider jo imod naturlovene med den opstandelseshistorie. Det går på tværs af vores fornuft, at nogen skulle kunne stå op fra de døde.

Men... der er i grunden så mange ting, der strider imod fornuften og imod naturens love. Tænk på det fundamentale, at verden er.

At der er *noget* og ikke *intet*. Fordi den gode Gud har villet det sådan.

Om opstandelsens morgen har vi de fire evangelisters beretninger.

Evangelierne beretter samstemmende om, at graven var tom, men ellers er de forskellige.

Men i grunden er det vel ikke så vigtigt, for opstandelsen kan som sagt hverken bevises eller modbevises.

Vi får godt nok et tegn hos alle evangelisterne - den tomme grav.

Men opstandelsen har ingen set.

Det er så sandt, at ingen så

vor Herre ud af graven gå.

For det, der aldrig kunne ske,

det skulle intet øje se.

For Gud er alting muligt.

Også det, der virker komplet umuligt for rationelle, fornuftige mennesker, som vi måske nok vil regne os selv for at være.

Indimellem er der blandt teologer en masse polemik og diskussion om, hvordan man nu skal forstå det med opstandelsen.

Hvordan stod han op? Hvordan så opstandelseslegemet ud og en masse andre spekulative ting.

Ja, selv tænker jeg egentlig, at det overhovedet ikke er så svært. For det er jo Gud, der er tale om! Den almægtige! Han, som også står bag det fuldstændigt umulige, at et barn kan blive til i en kvindes mave. Skulle han ikke også kunne hæve sig op over naturlovene, fysikken, alt, for at rejse Kristus op fra de døde!? Joda! Naturligvis!

Vi taler så tit om de vanskelige tider for den kristne kirke. Men vi må tænke på, at kirkens største fare ikke er, at der er mange modstandere og fjender. Den eneste virkelige fare for en kirke er de troendes lunkenhed og svigt.

Derfor: Opgaven er ikke at spekulere sig tosset over hvordan og hvorledes; opgaven er at drive en ordentligt teologi med fokus på Kristus.

Folkekirkens mission som kristen kirke er at forkynde Jesus Kristus som hele verdens frelser.

Ja, opgaven er at leve på det vidunderlige, der skete dengang.

At lade kristendommens stædige budskab om, at livet er stærkere end døden, påvirke livet.

Fordi opstandelsen virkelige skete, SÅ kan den blive billede på opstandelse i vore liv. For hver enkelt af os.

I Vor Herre Jesu Kristi navn,

Amen